

ВИВЧЕННЯ ГЕПАТОЗАХИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЕКСТРАКТУ З НАДЗЕМНОЇ ЧАСТИНИ ХРІНУ ЗВИЧАЙНОГО ЗА УМОВ ПАРАЦЕТАМОЛОВОГО ГЕПАТИТУ

Вашкеба Е.М.

Науковий керівник - проф. Л.С. Фіра

*Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського,
кафедра фармацевтичної хімії*

Хвороби печінки займають одне з перших місць серед захворювань шлунково-кишкового тракту. Останнім часом значного поширення набули токсичні гепатити, викликані медикаментозними засобами. Незважаючи на велику кількість препаратів з гепатопротекторними властивостями, які сьогодні існують на фармацевтичному ринку України, питання пошуку нових лікарських форм на основі рослинної сировини, залишається і досі актуальним.

Метою даного дослідження було вивчити гепатозахисний вплив екстракту з надземної частини хрину звичайного за умов парацетамолового гепатиту. Досліди проведені на білих щурах-самцях масою тіла 150 - 170 г. Тварини були розділені на три групи: перша – інтактні щури; друга - тварини, уражені парацетамолом в дозі 1250 мг/кг маси тіла (один раз на добу протягом двох днів); третю групу становили тварини, які після ураження парацетамолом, інтрагастрально отримували 10% екстракт з листків хрину в дозі 1,5 мл. Декапітацію проводили на третій день під тіопенталовим наркозом. В сироватці крові та тканині печінки визначали вміст ТБК-реагуючих продуктів, активність аланін-, аспартатамінотрансфераз та лужної фосфатази.

Встановлено, що після ураження тварин парацетамолом як в сироватці крові, так і в печінці тварин зростає вміст ТБК-реагуючих продуктів (у 1,8 та 1,6 раза відповідно), що свідчить про активацію окиснювальних процесів в організмі щурів саме в цей період. Одночасно нами відмічено підвищення в сироватці крові активності маркерних органоспецифічних ферментів печінки – АлАТ та АсАТ, що вказує на цитоліз гепатоцитів після ураження щурів парацетамолом. Активність названих ферментів зростала майже у 2 рази. Введення в організм тварин парацетамолу призвело до підвищення в 1,8 раза активності лужної фосфатази в сироватці крові, що є наслідком токсичного ураження печінки.

Для корекції виявлених порушень ми використали екстракт з надземної частини хрину звичайного, в якому попередніми дослідженнями виявили велику кількість біологічно активних речовин, що проявляють антиоксидантну та гепатопротекторну дію (фенольні сполуки (флавоноїди, дубильні речовини), вітаміни, макро-та мікроелементи). Після введення екстракту з надземної частини хрину на 30% знизився вміст ТБК-реагуючих продуктів у сироватці крові та на 20% у печінці уражених тварин. Ми відмітили достовірне зниження ($p < 0,05$) активності амінотрансфераз та лужної фосфатази після застосування досліджуваної лікарської форми.

Проведені експерименти вказують на гепатозахисні властивості екстракту з надземної частини хрину звичайного, що робить доцільним подальше вивчення цієї рослини та лікарських форм з неї з метою створення нових гепатопротекторних препаратів з подальшим використанням їх в клініці.